

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ผลการมีส่วนร่วมของเภสัชกรในทีมสหสาขาวิชาชีพในการพัฒนาระบบบริการสำหรับผู้ป่วยโรคเบาหวานที่รับการรักษาในหน่วยบริการปฐมภูมิบางแม่นาง

ชื่อผู้เขียน นางสาวศุภวรรณ กฤษณะทรัพย์

ปริญญา เกษศาสตรมหาบัณฑิต (เภสัชกรรมคลินิก)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อ. ดร. รัตนาภรณ์ อวิพันธ์ ประธานกรรมการ
ผศ. ชบาไพโร โปธิ์สุยะ กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการมีส่วนร่วมของเภสัชกรในทีมสหสาขาวิชาชีพในการพัฒนาระบบบริการหน่วยปฐมภูมิสำหรับผู้ป่วยโรคเบาหวาน ทำการศึกษาในหน่วยบริการปฐมภูมิบางแม่นาง จังหวัดนนทบุรี เก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2549 ถึงเดือนกรกฎาคม 2549 รวมระยะเวลา 6 เดือน กลุ่มผู้ป่วยที่ศึกษา คือ ผู้ป่วยโรคเบาหวาน จำนวน 67 ราย ทำการวัดผลได้ทางคลินิก ผลได้ทางความเป็นมนุษย์ ตลอดจนวัดความรู้ในการปฏิบัติตัวและการดูแลตนเองของผู้ป่วย ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ repeated measured ANOVA และ paired t-test

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ป่วยที่ได้รับการประเมินให้อยู่ในกลุ่มที่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลได้ดีขึ้น มีจำนวนเพิ่มขึ้นในทุกเดือนที่ทำการศึกษา และค่าระดับน้ำตาลเฉลี่ยที่วัดได้ในเดือนที่ 0 เท่ากับ 172.78 มก./ดล. ค่าระดับน้ำตาลเฉลี่ยที่วัดได้ในเดือนที่ 6 เท่ากับ 147.31 มก./ดล. แต่ผลการลดลงไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($P > 0.05$) และผู้ป่วยมีจำนวนการเกิดแผลที่เท้าลดลง คือ ก่อนทำการศึกษาพบผู้ป่วยมีแผลที่เท้า 23 รายภายหลังทำการศึกษาพบผู้ป่วยมีแผลที่เท้า 8 ราย

ผลการประเมินความรู้ของผู้ป่วย การปฏิบัติตัว คุณภาพชีวิต (ด้านสุขภาพร่างกายจิตใจ ระดับความเป็นอิสระ ความสัมพันธ์ทางสังคม สิ่งแวดล้อม ความเชื่อส่วนบุคคล) และความพึงพอใจต่อบริการที่ได้รับ พบว่า ภายหลังทำการศึกษามีค่าสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$)

ผลการประเมินปัญหาที่เกี่ยวกับยาพบว่าในจำนวนผู้ป่วย 67 ราย มีปัญหาเกี่ยวกับยาก่อน
ทำการศึกษา 29 ราย คิดเป็นร้อยละ 43.28 ภายหลังการศึกษาพบปัญหาเกี่ยวกับยาลดลงเหลือ 8 ราย
คิดเป็น ร้อยละ 11.94 โดยปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ผู้ป่วยไม่ได้รับยาตามสั่ง 10 ปัญหา คิดเป็นร้อย
ละ 22.72 จากปัญหาที่เกี่ยวกับยาทั้งหมด 44 ปัญหา ภายหลังทำการศึกษาสรุปปัญหาที่แก้ไขได้โดย
เภสัชกร 26 ปัญหา คิดเป็นร้อยละ 59.1 และแก้ไขได้โดยทีมเภสัชกรกับสาขาวิชาชีพ 9 ปัญหา
คิดเป็นร้อยละ 20.45 และเหลือปัญหาที่ต้องติดตามเฝ้าระวังเพียง 9 ปัญหา คิดเป็นร้อยละ 20.45

จากการศึกษานี้สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของเภสัชกรในการดูแลผู้ป่วยโรคเบาหวาน
ในทีมสหสาขาวิชาชีพที่หน่วยบริการปฐมภูมิทำให้เกิดผลดีทางคลินิก คือ ช่วยลดระดับน้ำตาลใน
เลือด และเพิ่มผลได้ทางคุณภาพชีวิต ตลอดจนช่วยลดและป้องกันปัญหาที่เกี่ยวข้องในผู้ป่วย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis title	The Outcome of Pharmacist Participation in Multidisciplinary Team to Develop Primary Health Care Service System for Diabetic Patients at Bang Mae Nang Primary Care Unit.	
Author	Miss Supawan Krisanasap	
Degree	Master of Pharmacy (Clinical Pharmacy)	
Thesis Advisory Committee	Lect.Dr.Ratanaporn Awiphan	Chairman
	Asst.Prof.Chabaphai Phosuya	Member

ABSTRACT

This study aimed to evaluate outcomes of pharmacist participation in multidisciplinary health care team for diabetic patients at Bang Mae Nang primary care unit (PCU), Nonthaburi province. The data were collected from 67 diabetic patients in 6 month period of time, from February 2006 to July 2006. Clinical outcomes, humanistic outcomes, knowledge in self-care and self-care behavior data were collected and analyzed by using descriptive statistic such as frequency, percentage and inferential statistic such as repeated ANOVA and paired t-test.

The results showed that in every month there was an increasing number of patients who can control fasting blood sugar (FBS) in a good level. The average FBS was decreased from 172.78 mg/dl at the beginning to 147.31 mg/dl at the end of the study but not statistically significant ($P > 0.05$). The number of patients with foot wounds were decreased from 23 to 8 patients at the end of the study.

The knowledge in self-care, self-care behavior, quality of life (in the following domains: physical, psychological, level of independence, social relationships, environmental, and personal

beliefs), and satisfaction to health care service were statistical significantly increased within 6 months ($P < 0.05$).

At the beginning of the study, 44 drug related problems were found among 29 patients (43.28%), and it decreased to 9 problems in 8 patients (11.94%) within 6 months. The major drug related problems were non-compliance (10 from 44 problems). The problems could be categorized as drug related problems solving by pharmacist 26 problems (59.1%) and by multidisciplinary team 9 problems (20.45%). The remaining 9 problems (20.45%) were followed up continuously by multidisciplinary team.

In conclusion, the results from this study indicated that the outcome of pharmacist participation in multidisciplinary team to develop primary health care service system for diabetic patients at PCU could reduce and prevent problems occurred in diabetic patients, decrease the fasting blood sugar level and increase quality of life.